

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ב אדר ב' תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין קיב.

דף היומי בהלכה: מסעיף כ"ג עד סעיף כ"ו.

מוסר: דבר בעיתו פרק ד' מ"דע עוד אחי" עד תחילת חתימת הספר.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הדף היומי בהלכה

שתי 'קורות' העומדות במרחק זו מזו וגבוהות זו מזו - דעת המקלים

מדין לבד, ונחשבות כאילו עומדות בשווה ומחוברות זו לזו. ובתנאי, שהעליונה אינה מונחת מעל לגובה עשרים אמה, והתחתונה אינה מונחת מתחת לגובה עשרה טפחים; כיון שמיקומים אלו פוסלים את קורת המבוי, ולא ניתן להחשיבן כחלק מהקורה המתירה את המבוי.

[שו"ע שסג, כב-כג, ומשנ"ב סט, ע, עג רעה; וראה שם, צד]

כפי שלמדנו, 'קורה' המתירה 'מבוי', רוחבה טפח לפחות, ועליה להיות חזקה במידה שתוכל לשאת אריחי אבן לכל אורכה (ראה תקציר לאתמול).

ושתי קורות שאין בכל אחת מהן רוחב טפח, ובשתיהן יחד יש רוחב טפח: יש אומרים שאם רחוקות זו מזו פחות משלושה טפחים, והאחת גבוהה מחברתה פחות משלושה טפחים - כשרות

הדף היומי בהלכה

שתי 'קורות' העומדות במרחק זו מזו וגבוהות זו מזו - דעת המחמירים

(ויש שכתב שאף בגבוהות זו מזו, אם האריח יכול לעמוד בשיפוע, כגון שקו האלכסון שבין שתי הקורות הוא טפח או פחות, הרי הן נחשבות כמחוברות אף לדעה זו. ויש הפוסלים בכל אופן שהקורות אינן נוגעות זו בזו).

[שו"ע שסג, כב-כג, משנ"ב עא, עב רעז, ושעה"צ נב; וראה שם ג, וביה"ל ד"ה שצריך; ביאורים ומוספים דרשו, 65, וראה עוד שם]

בהמשך לאמור: יש אומרים ששתי 'קורות' הגבוהות אחת מחברתה, לא ניתן להחשיבן כעומדות בשווה, גם ביחס לדינים אחרים; ובפרט בנדוננו - כיון שבפועל אינן ראויות להניח עליהן אריחים.

ומטעם זה, אף כשעומדות בשווה, אינן כשרות אלא כשהמרחק ביניהן פחות מטפח; כי רוחב האריח טפח ומחצה, וצריך שמקצת ממנו יסמך על קורה זו, ומקצת על קורה זו. ויש להחמיר.

'קורות' שרוחבן המשותף ארבעה טפחים - באיזה אופן מצטרפות להחשב כקורה אחת?

שגם באופן זה הן פסולות, לפי הדעה המחמירה; אלא אם כן רוחב אחת מהן טפח, שאז יתכן שיש להכשירן, כיון שניתן להניח אריחים על אחת מהן, (גם כשאינה חזקה דיה לשאת את המשא). ויש אומרים שבאופן זה הקורות כשורות אף לפי הדעה המחמירה. [ביה"ל שסג, כב ד"ה בתוך; ביאורים ומוספים דרשו, 63]

בהמשך לאמור: לפי הדעה המחמירה, 'קורות' שביניהן מרווח של יותר מטפח, ורוחב הקורות עם המרווח הוא ארבעה טפחים - פסולות, למרות שקורה ברוחב ארבעה טפחים אין צורך שתהיה חזקה במידה שתוכל לשאת את האריחים (ראה תקציר לאתמול). ואם רוחב הקורות עצמן הוא ארבעה טפחים - יש אומרים

הסיפור היומי

"הלכתי אני בעצמי לאותו ראש ישיבה. פתחתי: אני אביו של פלוני, באתי לבקש סליחה בשמו. 'על מה?' 'על מה?' תמה. סיפרתי מה קרה באותו פורים, והסברתי: בני כבר מספר שנים בלי ילדים"

מחירה היקר של פליטת פה קטנה

תלך! אך הוא לא הסכים. 'כבר ביקשתי, אין טעם ללכת'". המשיך ידידי וסיפר: "הלכתי אני בעצמי אל אותו ראש ישיבה. פתחתי: אני אביו של פלוני, באתי לבקש סליחה בשמו. 'על מה?' תמה. סיפרתי מה קרה באותו פורים, והסברתי: בני כבר מספר שנים בלי ילדים, כבודו ימחל לו. 'כבר סלחתי, השיב. התחלתי לבכות בכי מכל הלב. אנחנו מבקשים סליחה, אנא... אותו הר"מ נרעש למראה בכי ואמר בהתרגשות: 'בוודאי, בוודאי אני מוחל!' "אחד עשר חודשים אחר כך הם זכו לחבוק בתו!"

(נר לשולחן שבת)

סיפר ידידי, תלמיד חכם מופלג וצנוע: "בני וכלתי היו נשואים יותר משנתיים ולא זכו לפרי בטן. לפני שהחלו לגשת לרופאים שאלתי אותו: 'האם אתה חושב שפגעת במשהו?'. ענה בשלילה. לימים נזכר, כי בעת היותו בחור, במהלך מסיבת פורים בישיבה, כטוב-כרע לבו ביין פלט אמירה מכוערת כנגד אחד מראשי הישיבה, ר"מ חדש, ובאמצע המסיבה אמר: 'מי צריך את השיעורים המשעממים שלו...' "כשסיפר לי על כך, אמרתי לו: לך תבקש ממנו סליחה! - אבל ביקשתי ממנו כבר בזמנו סליחה?' טען. אמרתי: אף על פי כן

קם הממונה לומר דרשה בפני מרן הגראי"ל שטיינמן זיע"א, ובפני הרב של פורים, והודיע: "אנו מעוניינים להכתיר את מרן רה"י לרבי שלנו... מרן התחמק ואמר: "זכי צריך רב? הרי יש לכם את הרב של פורים..."

על ההחלטה הגורלית של מרן הגראי"ל שטיינמן זיע"א

לקראת שבת מלכתא שמות חלק ב' מיוחד לפורים, להזמנות: 02-560-9000

המלצה מקרב לב: "אל תשכחו לצרף במשלוח המנות שלכם קצת לב עם חבילת הבונבוניירה"

ואיזו פיסת נייר יכולה לפעול הרבה יותר מאשר סלסלות יקרות שאין בהן ולא כלום?

באופן הרסני - הרי שהעצה היעוצה לכך היא אחת ויחידה: להגביר ולחזק את מעשי האהבה בינותינו, לעשות מעשים של רחמים וחמלה, וזה לכשעצמו יסלק את החורבן.

עניינו של חג הפורים, אם נרצה להגדירו בשתי מילים, הוא: אהבה ורעות! מצוות היום הן כלי-המבטא לציווי זה של תגבורת היחסים בין איש לרעהו. אתה שולח משלוח מנות, מקיים מצוות מתנות לאביונים, מזמין לסעודת הפורים את העניים וקשי-היום - והרי לך אהבה ורעות בין ישראל לבין עצמם, וממילא בינם לבין אביהם שבשמים.

ולכן דווקא אלה שנתגלעו ביניהם רגעים של מצה ומריבה, מחויבים יותר לשלוח מנות אחד לשני, כדי להשתיק את אותה מריבה. למי נתקנה המצווה אם לא לאלה שיש להם טרוניות זה על זה?

ויתירה מזאת: בימים רגילים קשה "לעשות שולם". כל אחד מתחפר בעמדתו, המידות עושות את שלהן, ואתה - לך ותתפייס... יום הפורים הוא-הוא העיתוי המתאים ביותר לשים קץ למריבות הקטנוניות שהחלו אולי עקב מנורה שלא פעלה כראוי בחדר המדרגות, או עקב תליית כביסה שלא בזמנה.

זה היום עשה ה' שבו נדאג למשלוח מנות לא מפואר ולא משובץ באבני-חן ובמתנות-יקר, אלא בעיקר עם קצת "לב". שתול נשתול את לבנו פנימה, שם, בינות לבונבוניירות ולחפיסות השוקולד, שם נזרע את זרעי-הידידות. אתה יודע על חבר שאוהב ספר מסוים, מחבב דיסק פלוני - שלח לו. כמה זה עולה? - לא הרבה. כל מחיר יהיה משתלם, כי זה מה שהוא באמת אוהב.

יהא זה הלב משלוח המנות העיקרי. את לבנו נשלח אל רעינו בצירוף פתק קטן בן מספר מלים בלבד, בו נבטיח שלא נשוב לכסלה ושלא להדליק פעם נוספת את אש המריבה. פיסת הנייר הזאת תפעל הרבה יותר, הרבה הרבה יותר, מאשר סלסלות יקרות, שאין בהן ולא כלום! רק בזבזי כספים מיותרים בעידן כה יקר בו אנו חיים. הנייר הזה יכנס ויחדור גם לנשלח, אל תוך לבו, וינביט בתוכו את זרעי האמת ויצמיח משם אהבה שאינה תלויה בדבר.

(מתוך 'קול ברמה' - ביטאונה של רמת אלחנן, גליון 328 אדר-ב' תשע"ט)

מצוות משלוח מנות אנו מקיימים בכפילות של עשרות. שולחים ומקבלים עד דלא ידע ממש, עד שלא יודעים מה בא מאיפה ומה הלך למי, למי שלחו יותר מדי, ממי קיבלו פחות מדי. עוד מעט יזדקקו למנהל חשבונות מדופלם לנהל את המבצע הזה... הילדים יוצאים דחופים, הולכים ונושאים מפה לשם, גם הם חוששים שיתבלבלו ויתנו לחיים של יצחק וליצחק של משה, ועוד מעט יקבלו "מנה" מאמא.

בסוף היום או למחרתו מנסים להיפטר מן העוגות, הסוכריות, הוופלים המעוכים, תפוחי העץ הפגומים והבייגלאך הדבוקים. המשקאות בבקבוקים הקטנים מאוחסנים אחר כבוד בבזידים עד לפורים הבא, ואז שוב ישלחו מאיש לרעהו, מאשה לרעותה, בגלגל גדול שאיש לא יודע את תחילתו, וסופו לבזידים של מישהו אחר או אפילו שלך, עד לפורים הבא עלינו לטובה.

אבסורדים של ממש מתגלים תוך כדי משלוח המנות. זקנים שאין להם שיניים מקבלים חבילות שקדים ארוזות, אנשים הסולדים ממיני מתיקה מקבלים את כל סוגי הסוכר הקיימים בשוק, וכיוצא-בזה.

האבסורד הגדול ביותר זו התגובה היוצאת מפהם של שני שכנים, ש"חתול שחור" עבר ביניהם בזו השנה. לך רחרח אצל דלתותיהם ותשמע מאחרי הפרגוד: "מה, איך אני יכול לשלוח לו משלוח מנות אם הוא עשה לי כך וכך, אם הוא פגע בי והעליבני?" מוציאים אותו מהרשימה, וזהו...

אבסורד! כי זה מוכיח עד כמה אין אנו עומדים על עניינה של מצוה זו וחשיבותו של יום הפורים בכלל. היה זה הסבא מקעלם זצ"ל שאמר, שעיקרו של יום הפורים הוא, שבגבור האחדות הפנימית ויחסי האהבה בין איש לרעהו בכל אתר ואתר, הרי בכך מנטרלים את אוירת הרשע וההרס שרצה לזרוע המן הרשע. קנייני האהבה בין השכנים, בין כל עמך בית ישראל, הם מסוג הבניינים הרוחניים המצויים בעולמנו שאינם נראים לעין גשמית בשרית, אלה הם עניינים לבן דעת.

גדולי ישראל מתבטאים לעיתים תכופות שכאשר רואים כיצד יד הרשע והזדון גוברת בעולם, אש האיבה מתפשטת ומתלבה

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

יש לך בקבוק יין, ואם תשתה בפורים לא יהיה לך יין לארבע כוסות בפסח - מה קודם? נתת לעני מתנות לאביונים ונודע לך אח"כ שהוא זכה בפיס, האם יצאת ידי חובה?

לקט שאלות ותשובות מעניינות לפורים מהגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

• האם מותר לאכול קודם משלוח מנות

שאלה: האם מותר לאכול סעודת פורים לפני משלוח מנות, או שמא אסור כמו בשאר המצוות, שצריך קודם לעשותן ורק אח"כ רשאי לאכול?

תשובה: מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אמר שמותר לאכול קודם משלוח מנות מב' טעמים: א. גם הסעודה היא אחת ממצוות היום, ובכל אכילה מקיים מצה זו, ומדוע עדיפה מצוות משלוח מנות ממצוות סעודת פורים? ב. היות והרגילות היא שזה שולח לזה, וזה לזה, אם כן ודאי שייזכר במשך היום כשיקבל משלוח מנות. [יש להעיר על טעם זה שבאבל, שאינו מקבל משלוח מנות, לא שייך טעם זה]

ויש להעיר על הטעם הראשון, דזיל בתר טעמא, דהא דאסרו לאכול לפני כל המצוות, הוא משום דעלול להימשך בסעודתו וישכח עד שיעבור היום, וטעם זה שייך גם לנידוננו, אע"פ שהסעודה היא מצוה. דהנה המהרש"א (ריש ברכות) הקשה על הא דתנן 'מאמתי קורין שמע של ערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן', איך הכהנים אוכלים תרומה בזמן קריאת שמע, והצל"ח (תחילת מסכת ברכות) תירץ שאכילת תרומה היא מצוה, ובמקום מצוה לא גזרו, אלא שכבר הקשה השפת אמת (שם) על דברי הצ"ח, דלדבריו שבתות ויו"ט ג"כ נימא הכי, כיון דאיכא מצוה באכילתן, ובמג"א (סימן רסז סק"ב) מבואר דגם בערב שבת אסור לאכול קודם קריאת שמע. ואולי לכן הוצרך מו"ח שליט"א לטעם השני. ובשו"ת משנה הלכות (ח"ו סימן ככו) כתב כמו מו"ח שליט"א שאפשר להתיר:

עיקר התקנה הכי הוה דכתיב, 'משתה ושמחה ומשלוח מנות, איש לרעהו הרי דהקבלה היתה קודם משתה ושמחה, ואח"כ משלוח מנות איש לרעהו.

הטעם של משלוח מנות הוא משום שאם אין לו לחברו סעודה, ישלח לו מנות, והנה אמרו ז"ל בעל הבית בוצע תחילה, דטוב עין הוא יבורך, וא"כ צריך קודם לאכול, כדי שיתן לחבירו בטוב עין. [ויעוין עוד מש"כ בחלק (סימן צב), ויעוין עוד בשו"ת אז נדברו (ח"ו סימן סו) מה שהקשה על טעמי המשנה הלכות].

• טעה ואמר "בימי מתתיהו בפורים", האם חוזר ומתפלל?

שאלה: חולה שהתבלבל ואמר בפורים בתפילת 'על הנסים'

"בימי מתתיהו", האם צריך לחזור להתפלל?

תשובה: כתב המשנ"ב (סימן קח ס"ק לח) הכלל בדברים אלו שאם אמר שקר בתפילה, כגון שאמר 'זכרנו לחיים' וכו', ו'כתבנו', או שאמר 'יעלה ויבוא', ואמר גם בראש החודש הזה, הרי זה שקר, והווי כשח בתפילה וצריך לחזור, אבל אם אמר 'אתה חוננתנו' בברכת 'אתה חונן' בכל ימות השנה, אין כאן שקר, כי זה שייך תמיד לתת הודיה להשי"ת שחלק לו לב להבין. כמו כן אם אמר 'בימי מתתיהו' אין כאן שקר ולא חוזר, אלא שאם סיים עד הסוף 'על הניסים', ואמר 'וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו', אולי הוי שקר, וצריך לחזור ולהתפלל. אולם, סיים המשנ"ב שבחיי אדם כתב שאף אם אמר שקר, אם כבר סיים הברכה, וכ"ש אם סיים תפילתו שאינו חוזר.

• יש לו בקבוק יין ואם ישתה בפורים לא יהיה לו יין בפסח

לד' כוסות

שאלה: מי שנמצא במקום בודד, ויש לו בקבוק אחד של יין, והוא יודע שאם ישתה את היין עכשיו לא יהיה לו יין לארבע כוסות, מתי ישתה את היין, בפסח או בפורים?

תשובה: מצוה לשתות יין בפורים, כדאמרין במגילה דף ז': "אמר רבא מיחייב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארוור המן לברוך מרדכי". ופירש"י לבסומי - להשתכר ביין. הרי שעיקר המצוה הוא להתבסם ביין. ולכאורה בענייננו היא ההלכה השנויה במחלוקת הרדב"ז והחכם צבי, דהנה כתב הרדב"ז (הו"ד במשנ"ב סימן צ ס"ק כח) שמי שהיה תפוס בבית האסורים, והשר נתן לו רשות לבחור איזה יום שירצה כדי להתפלל עם הציבור, יתפלל אותו יום תיכף, ולא יחמיץ המצוה להמתין על יום הכיפורים או פורים. ובשו"ת חכם צבי (סימן קו) חולק, ומסקנתו שיש לחלק בין מצוה אחת שאפשר לעשותה היום שלא מן המובחר, ולמחר יעשנה מן המובחר, טוב להמתין למחר, ואין בזה משום מעבירין על המצוות, כגון ברכת הלבנה שפסק השו"ע (סימן תכו ס"ב) שיש לנו להמתין עד מוצאי שבת דהתם המצוה היא נעשית באופן יותר משובח, לכן יש להמתין כדי לקיימה על צד היותר טוב, אבל במצוות שונות אין מעבירין קלה מפני החמורה.

אלא שיתכן שאף החכם צבי יודה שישתה בפורים מב' טעמים: א. משום דמצוות שתיית יין של פורים, ומצוות ד' כוסות של פסח

המנות לוי (מגילת אסתר ט יט) שטעם משלוח מנות הוא משום קירוב לבבות ואהבת רעים.

ונראה דבענייננו אולי יעדיף לקרוא את המגילה, משום שיש בו הצד של הפמ"ג, שמשלוח מנות קודם לנר שבת, משום שמשלוח מנות זמנו קודם לנר שבת, וכ"ש מקרא מגילה, ועוד דשיטת הט"ז (סימן תרפ"ז סק"ב) שמקרא מגילה עדיף אפילו ממצוה דאורייתא, משא"כ נר שבת אינו עדיף ממצוה דאורייתא, דכתב המשנ"ב (סימן רס"ג סק"ג) דאע"ג דנר שבת קודם לקידוש, היינו משום דקידוש על היין הוא רק דרבנן, וגם משום שיכול לקדש על הפת, משמע דמצוה דאורייתא לא דחינן משום נר שבת, ומקרא מגילה לכמה פוסקים דחינן.

• מי שאין לו מנות האם יכול לשלוח ספרים או חידושי תורה?

שאלה: מי שנמצא במקום שאין לו משלוח מנות ויש לו ספרים, או שיש לו חידושי תורה, האם ישלחם לחברו וישמח את ליבו, ויצא בו ידי חובה, או שמא צריך דווקא מיני מאכל או משתה?

תשובה: בספר מנות הלוי (בפתיחה) כתב ששולחת הספר [מנות הלוי] שי לחותנו, וקרא שמו מנות הלוי כדין וכהלכה שתי מנות לאדם אחד. וכן כתב הרמ"א בספר מחיר היין (בחתימת ספר) 'שלחתי בימי הפורים למנה לאבי ישראל' וכן כתב בשו"ת יהודה יעלה (או"ח סימן רו) ויקבל נא ממני גרגיר זה במקום משלוח מנות איש לרעהו. אולם יתכן שכל זה לא כתבו אלא במליצה, ולא להלכה שיצאו בזה משלוח מנות.

ובספר קרבן תודה על מגילה (חידושי דינים סק"ה) נסתפק בזה וכתב שיתכן שיצא, דהתורה הקדושה נדמה לאכילה ושתיה, כמש"כ לכו לחמו בלחמי, ושתו ביין מסכתי. וגם שמחת הלב איכא כי פקודי ה' ישרים משמחי לב. ובספר בני שמעיה (שם בשו"ת סימן כה) כתב שיתכן שאף לתרומת הדן (סימן קיא) הסובר דטעם משלוח מנות הוא כדי לספק צרכי הסעודה, יתכן שיצא, כיון דתנן באבות (פ"ג מ"ג) שלשה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים.

ומ"מ להלכה ולמעשה כתב המשנ"ב (סימן תרצה סק"כ) דבעינן שיהיה מין אוכל המבושל ולא בשר חי, דמשלוח מנות הראוי מיד לאכילה משמע, וי"א דכיון שהוא שחוט וראוי להתבשל מיד שרי. ומשמע שכ"ש שאין יוצאים בדברי תורה, אלא שיתכן שאלה שמוסיפים למשלוח מנות גם ספר, או מכתב עם חידושי תורה, יש בזה טעם לשבת.

• נכנס לירושלים במטוס בכניסת הפורים, ונחת אחר שנכנס הפורים

שאלה: נחלקו המשנה ברורה והחזו"א מתי הרגע הקובע שאם יבא בזמן הזה לכרך, יחשב מוקף ליום אחד, דדעת המשנ"ב (סימן תרפ"ח סק"ב) דהזמן הקובע הוא עלות השחר, ודעת החזו"א (או"ח סימן קנב סק"ו) שהזמן הקובע בתחילת הלילה, ואם הגיע לכרך בתחילת הלילה, ודעתו לשהות שם עד שהאיר היום, נתחייב

הן שתי מצוות שונות, ובזה אין מעבירין הקלה מפני החמורה. ב. משתה ושמחה בפורים הוא מדברי קבלה, שהם כדברי תורה, משא"כ ד' כוסות בפסח שהם מדרבנן.

ומ"מ נראה שיש להשאיר את היין לד' כוסות, מפני שכתב בשו"ת מהרי"ל (סימן נו הו"ד בביאור הלכה סימן תרצה ד"ה חייב) שהא דאמר רבא חייב אדם לבסומי, מצוה בעלמא היא ולא לעכב. ומאיך לענין ד' כוסות כתב השו"ע (סימן תעב ס"ג) שאפילו עני המתפרנס מן הצדקה ימכור מלבושו או ילווה, או ישכיר עצמו בשביל יין לד' כוסות. ועוד כתב השערי תשובה (סימן תרצה סק"ב) "שר' יהודה בר עילאי לא שתי אלא מפסחא לפסחא, וחוגרני צדעי כו", משמע דבפורים לא שתי, כיון ששתייתו היתה מזיקה לבריאות גופו. הרי שהשתיה בפסח חשובה יותר מהשתיה בפורים.

• כששלח משלוח מנות על ידי שליח למי ששלח לו משלוח

מנות האם יכול הנותן לחזור בו

שאלה: ראובן שלח לשמעון משלוח מנות, ושמעון השיב משלוח מנות לראובן על ידי שליח, וכעת רוצה לחזור בו, האם רשאי לומר לשליח 'אל תתן את משלוח המנות לראובן'?

תשובה: נראה שאם נאמר שאפשר להתנות על תנאי שיחזיר לו, אם התנה כן, וכששלח לו בחזרה משלוח מנות אמר לשליח הולך לו, הרי יש עליו חוב, וא"כ הולך כזכי ואינו יכול לחזור בו, אבל כאשר אינו חייב מדינא להשיב לו, אלא שכן נהגו שהשולח מחזיר, ואינו אלא מדרך ארץ, נראה דלא אמרינן הולך כזכי, דכל מתנה הוא כן, שאין נותן לו, אלא בשביל טובה שעשה לו, ובכל זאת לא אמרינן הולך כזכי.

• לקרוא מגילה או להדליק נר בערב שבת

שאלה: כשפורים חל להיות ביום ו' ובמשך היום לא הספיק לקרוא מגילה ונתפנה רק בסוף היום, ובידו לקרוא מגילה, או להדליק נרות שבת ואת שניהם לא יספיק לעשות, במה יבחר?

תשובה: בפמ"ג (משבצ"ז סימן תרפ"ז סק"ג) מסתפק כאשר חל פורים בשבת, ויש לו מעות או משלוח למשלוח מנות או לנר שבת איזה קודם? ויש לעיין מה הם צדדי הספק, דאף אם נאמר דמשלוח מנות יש בו משום פרסומי ניסא, והא אמרינן נר חנוכה ונר ביתו, נר ביתו קודם משום שלום בית, הרי דשלום בית קודם לפרסום הנס.

וי"ל דהנה הקשה ר' יוסף ענגל בספר בית האוצר (ח"א כלל סו) למה אמרינן בשבת (דף כג ע"ב) נר שבת וקידוש היום נר שבת עדיף משום שלום בית, תיפוק ליה דאין מעבירין על המצות ונר שבת קדים, ותירץ דעיקר מצות הנר היא בלילה בשעת הסעודה משום עונג שבת, ולכן נר שבת וקידוש היום באים בבת אחת. ולפי"ז נראה דלכן מסתפק הפמ"ג במשלוח מנות כיון שאין מעבירין על המצות, שמא משלוח מנות עדיף, דאין מעבירין על המצות. עוד י"ל דכל הקדימה לשלום בית הוא דגדול השלום, ומשלוח מנות גם עניינו שלום ואהבה בין אדם לחברו. כמו שכתב

עגלון יהודי, ובכה לפניו שהוא הוביל לסוחר אחד עשרות חביות יין, והיה עמו ארנק עם כל רכושו, והוא הניחו מתחת לאחת החביות, ועכשיו נגנב הארנק ממנו, ולא היו על העגלה אלא הוא והסוחר ומשרתו הנכרי, והוא חושד או בסוחר או במשרת שגנבו ממנו את הארנק. הרב קרא אליו את הסוחר ואמר לו: "שמע נא, העגלון טוען שהיו לו ארנק עם מעות, וגנבו אותו ממנו, האם אתה גנבת אותו?". הסוחר הכחיש והתחיל לצעוק על העגלון שהוא כפוי טובה, והוא חושד בכשרים, אמר לו ר' יהונתן: "אני מאמינך שלא אתה גנבת את הארנק, אולם אני גם מאמין לעגלון שהארנק נגנב ממנו, ומסתמא גנבו הנכרי, האם ראית את הנכרי שגנבו?". אמר הסוחר: "לא!". אמר לו ר' יהונתן: "אם כן אני עומד להכריז על כל היין שלך כיון נסך האסור בשתייה, כי מסתמא הנכרי הרים את החביות ולקח את הארנק". הסוחר נבהל מהדברים, בכה והתחנן ואמר שהוא גנב את כל הממון, והשיב את הארנק עם כל המטבעות...

יש להסתפק אילו המעשה הזה היה בפורים, האם היה יוצא ר' יהונתן איבשיץ, בזה מצות מתנות לאביונים, כי מצד הדין המעות היו אבודים מהעגלון, ולא היה שום צד להחזירו לו?

תשובה: יתכן דיצא, דהנה איתא בירושלמי ברכות (פ"ז ה"ב) שלש מאות נזירין עלו בימי שמעון בן שטח, מאה וחמישים מצא להן פתח, ומאה וחמישים לא מצא להם פתח, אתא גבי ינאי מלכא אמר ליה אית הכא תלת מאה נזירין, בעיין תשע מאה קרבנין, אלא יהב את פלגא מן דידך, ואנא פלגא מן דידי, שלח ליה ארבע מאה וחמשיין, אזל לישנא בישא ואמר ליה לא יהב מן דידיה כלום, שמע ינאי מלכא וכעס, דחל שמעון בן שטח וערק, בתר יומין סלקון בני נש רברבין מן מלכותא דפרס גבי ינאי מלכא, מן דיתבין אכלין, אמרין ליה נהירין אנן דהוה אית הכא חד גבר סב, והוה אמר קומין מילין דחכמה...., אתא ויתבין בין מלכא למלכתא, אמר ליה למה אפליית בי אמר ליה לא אפליית בך, את ממונך ואנא מן אוריית, דכתיב 'כי בצל החכמה בצל הכסף'. אתה נתת כסף, ואני חכמה. ויתכן דהוה הכא שעל ידי חכמת ר' יהונתן, קיבל האביון מתנות, אך מסתבר דלא יצא, משום שהכסף היה שייך לעגלון, ורק השיב לו את הגזלה.

• פורים שחל בערב שבת ולא הספיק לקרוא את המגילה עד

שקיבל עליו שבת

שאלה: פורים שחל בערב שבת ולא הספיק לקרוא את המגילה ביום וכבר קיבל עליו שבת, האם יכול לקרוא ולברך?

תשובה: כתב הט"ז (סימן תר סק"ב הו"ד במשנ"ב סק"ז): קהל ששלחו לעיר אחרת להביא להם שופר ונתעכב השליח עד סוף יום ב', ור"ה היה ביום ה' וביום וא"ו, וכשבא עם השופר כבר התפללו ערבית של שבת, אבל היה עוד היום גדול, כתב הט"ז דיתקעו בשופר בלא ברכה, משום שקבלת השבת הרי היא קבלה בטעות, שאילו היו יודעים שהשופר בדרך לא היו מקבלים את השבת, ודומה ליום המעונן שאין קבלת השבת חלה מאחר והיא בטעות. וכתב הט"ז

בקריאת המגילה של ט"ו. ויש להסתפק נוסע הטס במטוס, ונכנס לאויר ירושלים ברגע של חיוב הפורים [או בעלות השחר לשיטת המשנ"ב, או בשקיעת החמה לדעת החו"א] ונחת על הקרקע כמה דקות אחר התחלת החיוב, האם נחשב הוא למוקף בן יומו, שחייב בקריאת המגילה ובשאר מצוות היום בט"ו, שהרי היה כבר בשמי ירושלים ברגע החיוב, או שמא כיון שעדיין לא נחת על הקרקע לא התחייב באויר?

תשובה: נסתפק בירושלמי (פ"י סנהדרין) מה הדין באנשי עיר הנדחת שצריך להרוג כל בהמותיהם ולשרוף כל שללה, האם חייבים גם לשרוף את העופות הפורחים שם באויר, או לא. ולכאורה הספק בירושלמי הוא אם העופות שעפו למעלה מי נחשבים לבני עיר הנדחת, או שמא מאחר ולא עמדו בקרקע עיר הנדחת, אינם חייבים בשריפה, וכמו כן בעניננו אם הנוסע נמצא באויר יש להסתפק אם שייך לעיר המוקפת.

עוד יש להביא ראיה מהא דמבואר במכות (דף יב ע"ב) שאם נמצא הרוצח בנוף עץ שבתוך תחום העיר מקלט, קלטה אותו, אע"פ שגוף העץ עמוד מחוץ לעיר המקלט, הרי דאורה של עיר המקלט קולטת כמו קרקעיתה, וכמו כן הנמצא באויר ירושלים הרי הוא כנמצא בקרקעית ירושלים, ואפשר לדחות, שדוקא כשנמצא על נוף שהוא מקום שאפשר להתקיים עליו נחשב הוא כנמצא בעיר מקלט, ולא כנמצא באויר שאי אפשר להתקיים שם. ומו"ח שליט"א מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א אמר שנראה לו שאין הוא בן כרך, כל זמן שלא נחת על הקרקע. ואפשר קצת להביא ראיה לזה, דכתיב 'על כן היהודים הפרזים היושבים בערי הפרוזות' הרי שבעינין ישיבה בעיר.

אך עדיין יש לעיין למה לא התחייב מדין סמוך ונראה שכיון שהוא עומד במקום שרואים את ירושלים, נתחייב בקריאתה בט"ו. אך זה אינו, שכתב הערוך השולחן (סימן תרפח סעיף טז) שבן כרך המפרש בים קורא ב"ד, דבשלמא כשהוא בעיר ב"ד, חל עליו חובת אנשי המקום, אבל בים ובמדבר אין שום חיוב, אלא דאם הוא בספינה גם בט"ו ממילא חיובו כרוב העולם. ע"כ. והוא הדין באויר לא חל עליו שום חיוב.

• נתן לעני מתנות לאביונים ונדע אח"כ שיזכה בפיס

שאלה: נתן לאביון מתנות לאביונים, ובפורים נודע לו שבשעה שנתן לו כבר לא היה עני, כי זכה בפיס, האם יצא בזה ידי מתנות לאביונים? והאם העני צריך להחזיר המעות?

תשובה: נראה דיצא ידי חובת מתנות לאביונים, ואין צריך העני להחזיר לו, דלא גרע מהא דכתב השו"ע (יו"ד סימן רנג ס"ג) בעל הבית ההולך ממקום למקום, וכלו מעותיו בדרך ואין לו מה יאכל, יטול צדקה וכשיחזור לביתו, אינו חייב לשלם. דהוה ליה כעני והעשיר דאינו חייב לשלם.

• נתן מתנות לאביונים מבלי שיחסר לו ממון

שאלה: מספרים על ר' יהונתן איבשיץ זצ"ל שפעם בא לפניו

דכיון שהוא עומד עתה ב"ג באדר, אין עליו עדיין חיוב של קיום המצוה, ויכול לבחור באיזה יום שירצה, ואם יבחר בעיר מוקפת חומה, אין בזה אין מעבירין על המצות, כיון כשיגיע יום י"ד לא חל עליו כלל החיוב, משא"כ בנידון הרדב"ז הוא חייב כל יום במצוה להתפלל עם הציבור, ויש בזה משום אין מעבירין.

ונראה שיתכן שזה תלוי במחלוקת הראשונים, דהנה כתב הרמב"ן (הביאו הר"ן דף א' ע"א בדפי הרי"ף) שעיקר נס הפורים היא בערים הפרזים, מאחר דהערים המוקפים היו מוגנים, וכשצוה אחשוורוש להשמיד להרוג ולאבד, היו הפרזים והעיירות שאין להם חומה סביב בספק סכנה גדולה, שלא יעלו עליהם אויבים יותר מן המוקפין חומה, ולשנה הבאה עמדו הפרזים ונהגו מעצמם לעשות י"ד שמחה ומשתה, והעיר שושן עשו ג"כ ממחרת בזמן הנס שלהן, אבל הערים המוקפין חומה לא עשו כלום, לפי שלא היה הנס גדול כפרזים, וזה שכתוב על כן היהודים הפרזים היושבים בערי הפרזות עושים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה, ואל הזכרו כאן מוקפים כלל, ולאחר זמן שהאיר הקב"ה עיניהם ומצאו סמך מן התורה, עמד מרדכי ובית דינו וראו דבריהם של פרזים, שראוי הנס הזה לעשות לו זכר לדורות, וקבעו אותו על כל ישראל שכולם היו בספק, וראו להקדים פרזים למוקפין מפני שנסם היה גדול, עכ"ל.

והקשה הר"ן על זה דלמה לא עשו היהודים היושבים בערי חומה משתה ושמחה, הרי היו דרים עם הגויים בתוך העיר, ומפני זה העלה שאדרבא יום ט"ו הוא יותר יקר ונכבד. וכתב בשו"ת חתם סופר (או"ח סימן קצה) בהסבר הדבר שהרי ביום המלחמה כתיב 'ואיש לא עמד בפניהם' וא"כ הגויים הדרים בפרזים אין חדוש כ"כ במה שלא עמדו בפניהם, אבל אותם שהיו יכולים להשגב במבצר משגב חומותיהם ואפ"ה לא עצרו חיל, לזה היה צריך נס יותר גדול. ואם כן לפי דברי הרמב"ן לכאורה עדיף לשהות בערי הפרזות, משא"כ לשיטת הר"ן. וצ"ע.

הטעם שיתקע בלא ברכות, שיש כאן ב' דברים דסתרי אהדדי, דהכל יודעים שאין תוקעים בשבת, והוא עשאו כבר שבת, וכיון דברכות אין מעכבות על כן יתקע בלא ברכה. אבל אם יש מילה שזמנה ביום שישי, ועדיין לא מלו מותר אף לברך דאין כאן סתרי אהדדי, כיון שמילה דוחה שבת, ואין להקשות שהתקיעה עצמה בשבת היא סתרי אהדדי, דגם בשבת אין איסור לתקוע דחכמה היא ואינו מלאכה, אלא שהאיסור הוא משום גזירה שמא יעבירונו, וכל שהוא תוקע בלא מצוה, אלא רשות אין חשש זה, א"כ אין הסתירה מוכחת, אבל הברכה הסתירה מוכחת. וא"כ נראה דהוא הדין במגילה, יקרא המגילה בלא ברכותיה, ואז אין בזה סתירה.

• תייר הגיע לא"י, היכן ישהה בפורים, בעיר המוקפת חומה או בפרזי?

שאלה: תייר המגיע לא"י ב"ג באדר, הוא יכול לשכור חדר במלון בירושלים, והוא יכול גם לשכור חדר במלון בעיר פרוזה. האם יעדיף את הפרוזה כדי להיות זריז במצוות, ולקיים את ימי הפורים ב"ד?

תשובה: נאמר במגילה דף ו: שדעת רבי אלעזר ברבי יוסי שפורים בשנה מעוברת הוא באדר ראשון, משום דאין מעבירין על המצות, ואף רבן שמעון בן גמליאל החולק, היינו טעמא משום דמסמך גאולה לגאולה עדיף. אבל משמע שאינו חולק דבהקדמת הזמן יש בזה משום אין מעבירין על המצוות. לפי זה לכאורה יש עליו לשכור מלון בעיר פרוזה, וכעין זה כתב הרדב"ז (הו"ד במשנ"ב סימן צ ס"ק כח) שמי שהיה תפוס בבית האסורים, והשר נתן לו רשות לבחור איזה יום שירצה כדי להתפלל עם הציבור, יבחר באותו יום תיכף, ולא יחמיץ המצוה להמתין על יום הכיפורים, או פורים. ואף החכם צבי החולק עליו, אין זה אלא כאשר יש במצוה השניה הידור מצוה, אבל כאן מאי הידור יש. אלא שנראה שבענינו אין בזה משום אין מעבירין על המצות,

הוציא הגוי סכין גדולה והזהירו, שאם לא יאכל וישתה מבשרו ויינו - יהרגו. בלית ברירה אכל ושתה והתענג היהודי על הסעודה. לפתע חזר בו הגוי, וביקש מחילה, נענה היהודי: "אינני מוחל לך שלא נתת לי לסיים את הסעודה..."

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על פורים

לקראת שבת מלכתא שמות חלק ב' מיוחד לפורים, להזמנות: 02-560-9000

איך להיות 'שותה חכם'? - מידע חשוב למקיימים בהידור 'חייב איניש לבסומי בפורי'א'

**כדאי לדעת: התופעות הלא רצויות הנגרמות עקב שתיית אלכוהול מרובה - אינן מוכרחות.
עם קצת ידע וזהירות אפשר להגיע ל'עד דלא ידע' למהדרין מבלי לסבול אחר כך**

אחרת כחצי שעה לפחות, כדי לתת לגוף זמן לעכל את האלכוהול. המתנה אינה מונעת את ההשתכרות!
ד. יש להקפיד ששתיית האלכוהול תהיה מלווה באכילה ושתיית מים ומשקאות קלים (אכילת טוסט שרוף מועילה במיוחד). מומלץ לשתות לפחות כוס אחת של משקה קל על כל מנת אלכוהול.

ה. יש להתרחק לגמרי ממשקאות מוגזים. הם מסבכים את עיכול האלכוהול.
ו. מומלץ להימנע משתיית משקאות המכילים קפאין (קולה, קפה, תה וכדו'), הקפאין מייבש את הגוף בנוסף לאלכוהול. אם הנך מרגיש בחילה, הפסק לשתות אלכוהול, שתה כמה שיותר מים, ואכול מאכלים עם פחמימות. לא לאכול כלל - זו טעות!

אחר השתייה:

בכדי להחזיר לגוף את הויטמינים שאיבד מחמת השתייה המרובה, וכן לעזור לגוף לעכל את האלכוהול שעדיין נשאר בו, יש להקפיד להמשיך לשתות מים ומשקאות קלים המכילים מלח, סוכר, וויטמינים (במיוחד ויטמין C ואשלגן), מומלץ לקחת גם כדורי ויטמינים.

אם אינך חש בטוב בבוקר שלאחר מכן, מומלץ לאכול בננות, ביצים (עדיף מבושלות מאשר מטוגנות) ובמיוחד טוסט שרוף. דברים אלו מכילים רכיבים תזונתיים המסייעים לגוף לשקם את עצמו. כמו כן המשך לשתות ולנוח היטב.

בהצלחה!

א' פריילעכין פרים (:)

כללים הבאים יכולים למנוע או לכה"פ למעט תופעות לא רצויות, והם מבוססים על מקורות רפואיים מוסמכים.
לאדם שאינו חש בטוב מומלץ להימנע משתיית אלכוהול, הפוגע במערכת החיסונית של הגוף.

לפני השתייה:

א. לאכול הרבה, במיוחד מאכלים שמנים (יש שהמליצו על שמן זית מעורב במאכל אחר), מטוגנים או המכילים פחמימות (מוצרי קמח, תפוחי אדמה, אורז וכדו').

ב. כדאי מאד לאכול טוסט שרוף, הפחמן שבו מסייע רבות לעיכול האלכוהול.

ג. לשתות מים או משקאות קלים, במיוחד אותם המכילים ויטמינים. מומלץ אף לקחת כדורי ויטמינים.

על אף שהאוכל מאט את השפעת האלכוהול איננו מונע את ההשתכרות! האכילה והשתייה המוקדמת מונעת את התייבשות הגוף, ומסייעת בעיכול האלכוהול, וע"י כך מונעת תחושת בחילות וכדו'.

תוך כדי השתייה:

א. חשוב מאד לבחור משקאות איכותיים (בדרך כלל נמדד ע"פ המחיר). וכן עדיפים משקאות הבהירים בצבעם וכאלו שאינם מכילים סוכר, כל אלו מתעכלים בגוף ביתר קלות.

ב. אין לשתות סוגי אלכוהול המיוצרים ממקורות שונים זה מזה (כגון: יין, בירה, וודקה, ויסקי וליקר).

בשום אופן אין לשתות בירה ואח"כ יין.

ג. אין לשתות הרבה בבת אחת, יש להמתין בין מנת משקה (כוס יין של 13% אלכוהול או כוסית משקה חריף של 45%) למנה

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

זרעונים, קרעפלאך או ביצה מבושלת? - הכל על המטבח היהודי בפורים

גם בנושא השולי לכאורה של תפריט סעודות הפורים שלכם, מנהגי ישראל תורה שלימה היא ולימוד היא צריכה

שצריך לאכול בסעודת הפורים בשר ויין. הערוך השולחן והליקוטי מהרי"ח כתבו שנוהגים לאכול זרעונים גם בסעודת היום ולא רק בסעודת הלילה. מסיבה זו נוהגים בקרב בתי שכונות רבות בירושלים, וכנראה במקומות נוספים, לצרף למשלוחי המנות קופסת/צלחת ארבעס טעימה, כאשר באכילת הארבעס יוצאים ידי קיום מנהג ישראל לאכול זרעונים בפורים. המנהג בקהילות אשכנזיות רבות לאכול גם "קרעפלאך" בפורים, כפי שאוכלים בהושענא רבא ובערב יום כיפור, כדי לרמוז שיום הפורים הוא ב"כיסוי", מפני שמותר לעשות מלאכה בפורים, ולפיכך אוכלים את ה"קרעפלאך", שהוא בשר המכוסה בבצק (ליקוטי מהרי"ח, דרכי חיים ושולם וספרי מנהג נוספים).

ב"זרע קודש" מסביר את מנהג אכילת הקרעפלאך בכך שבשר רומז לדין ובצק לבן רומז למידת הרחמים, כאשר ביום הכיפורים, וגם בפורים - עליו אמר האריז"ל ש"פורים כפורים" - אנו מכסים את מידת הדין במידת הרחמים... יתכן שמסיבה זו נהגו בקהילות רבות לאכול כרוב ממולא בבשר בפורים, מפני שהבשר מכוסה בו עם הכרוב. שמו של הכרוב הממולא בקרב יוצאי הונגריה, רומניה והסביבה הוא "הוליפצ'ס", או "גפילטע קרויט", או "קאפוסטו". בירושלים קוראים למאכל זה "פראקעס".

וכמובן, למנהג אכילת "אוזני המן" יש מקור, המובא ב"טעמי המנהגים", לפיו "אוזן המן", העשוי מ-3 קרנות, מרמז על דברי המדרש שכיוון שראה המן שלושה אבות, מיד ניתש כוחו, וכתב "וכל קרני רשעים אגדע" - זה המן, "תרומנה קרנות צדיק" - זה מרדכי. אמר לי פעם אדם גדול אחד, שכפי הנראה בשרשי מנהגי אשכנז הקדומים, היו למנהגים רבים, שורשים ויסודות גבוהים וטמירים, והלבישו אותם בטעמים פשוטים ומובנים, ראשי תיבות ופרפראות. אך האמת היא שבהרבה מנהגי ישראל קדומים ישנם עומק רב יותר, גבוה מעלך גבוה.

ב"לוח דבר בעיתו" מובא בשם אחד מגדולי האדמו"רים ז"ע, שבעוד שבכל המועדים נפסק בהלכה שעל בתי הדין להעמיד שומרים בגינות ובפרדסים, לבל ייכשלו העם בחטאים וקלקולים שונים בחומות הקדושה והצניעות, בגלל ריבוי השמחה. הרי שדווקא בפורים, היום בו בקבוקי היין נשפכים כמים וכולם

כבר בליל פורים אנו מצווים ללבוש בגדי שבת ויום טוב, לסדר את הבית, לפרוש מפה על השולחן ולהדליק נרות, כפי המובא במשנה ברורה בשם האחרונים. מובא ברמ"א ובמשנה ברורה שלאחר קריאת המגילה נוהגים לאכול מיני זרעונים (גרעינים, "ארבעס" ודומיהם), זכר לזרעונים שאכלו דניאל וחבריו בהיותם בגלות בבל. ואנו מצמידים את אכילת הזרעונים לסוף צום תענית אסתר, בכדי לרמוז ולזכור את אסתר, שאכלה רק זרעונים ולא התגעלה במאכלים אסורים.

ה"מקור חיים", הגאון בעל ה"חוות יאיר" ז"ע, כותב שישנם הנוהגים לאכול בליל פורים אורז, "שהוא מאכל חשוב וממאכלי סעודות" וראש גולת בבל ה"בן איש חי" כותב שמנהג בבל היה לטגן מוליתא בקטניות מעורבות עם בשר.

ה"יפה ללב" וגם ה"ארוחות חיים" כותבים שישנם קהילות שנהגו לאכול בליל פורים ובשחרית יום הפורים מאכלי חלב, מפני שהתורה נמשלה לחלב ובפורים הרי עם ישראל קיבל את התורה שוב מאהבה. ה"יפה ללב" מביא שיש האוכלים גם ביצה מבושלת, זכר לכך ש"המן ביקש לקעקע את ביצתן של ישראל", וכן, בקהילות ספרדיות מסוימות נהגו להוסיף גם פת חמה, שאפו אותה כעת במיוחד לכבוד ליל פורים.

המגן אברהם (והובאו דבריו במשנה ברורה בשער הציון) כותב בשם ה"כלבו" שישנם שנהגו שלא לאכול בשר בליל פורים, כדי להראות שעיקר סעודת פורים היא ביום ולא בלילה וכתב על כך ה"שער" הציון הדבר תלוי במנהגי המקום ואורחותיו. וישנם דעות הסוברות שחייבים לאכול בשר בלילה, מפני שמצוות סעודת פורים נוהגת גם בליל פורים וגם ביום הפורים (שיטת הראב"ה והאגודה בשם הגאונים. וראה דרכי משה וב"ח ובאליה רבא. וראו במגן אברהם (תרצו, טו) שאוכלים בשר גם בלילה ויש הנמנעין, ע"ש).

האליה רבא ועוד פוסקים כתבו כיצד הבית שלנו אמור להיראות בליל פורים: "וימצא בביתו נרות דולקות ושולחנו ערוך ומיטה מוצעת ויאכל וישתה בשמחה גדולה ובטוב לב וישמח אנשי ביתו וירחיק מהם כל ריב וכל מצה". השו"ע והרמ"א קבעו להלכה שהסועד סעודת פורים בליל פורים, אינו יוצא ידי חובתו (למרות שמצוה לסעוד מעט ולשמוח הרבה בליל פורים) ועליו לסעוד שוב סעודת פורים ביום הפורים עצמו. גם אם אכלנו בכל יום הפורים אוזני המן וממתקים מתוככי משלוחי המנות, כתב השולחן ערוך

להסרת הקליפות והמחיצות.

פחות חשוב מה יגידו האחרים ויותר חשוב מה אנו שווים באמת, מה טמון בלבבנו ומה "הסוד" שלנו, היוצא לאור הפעם על ידי בקבוק יין משובח. ואם לא? אם באמת הוא מוציא החוצה את הנקודה הפנימית הגרועה שלו, אז באמת הגיע הזמן שיהפוך הוא את ה"פורים" ל"כיפורים"... פורים הוא יום הפנימיות שלנו, שם, בתוככי הפנימיות, אחרי הסרת כל המחיצות, אנחנו באמת עבדי ד'. טוב לנו עם הקב"ה. אנחנו שמחים אתו ורוצים אותו. ניתן לפורים לשחרר אותנו מכבלי ה"מה יאמרו" ו"מה יגידו", איך התדמית שלנו ומה קורה "בחוץ", וניתן לפנימיות שלנו לפרוץ החוצה. אבא שלנו! אנחנו באמת רוצים את קרבת ד' לעבדך בשמחה ובלבב שלם!

(יתד נאמן)

משתכרים, לא מצאנו בהלכה שום איזכור שהבי"ד ממנים לפורים, שלוחי בית דין לשמור על הסדר והצניעות. "הכיצד ייתכן שבפורים, יומו של היין והשכרות, לא חוששים שעם ישראל יתדרדר לעברי פי פחת?" תהא האדמו"ר, "אלא בהכרח שאכן כן הוא. מקובל ביד חכמינו שגדלותו ורוממותו של יום הפורים לא יביא לתקלות בסגנון היכול להיווצר ביתר המועדים. כי פורים לא יביא לידי ירידה רוחנית!" בדרך כלל בפורים מתגלה הנקודה הפנימית אצל השיכורים. הם בסך הכל מוציאים החוצה את עצמם, אך הם לא "מחדשים" איסורים ובעיות שלא היו בהם. יהודים דווקא עלו והתעלו מתוך פורים. פרצו בבכי והבטיחו לעצמם להיות טובים יותר. כיצד זה מתרחש? הנקודה הפנימית של היהודי - טובה. כשהוא מוציא את הפנימיות שלו החוצה, דרך השמחה חסרת הגבולות, אפילו דרך כוסות יין, מתגלה שבעצם הוא מחובר לאלוקיו. פורים הוא היום

השונות היומי

משלוח מנות למטפלת, עם תודה מיוחדת על ההמתנה למשכורת המתעכבת... האם מותר?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: כאשר יש חוב, אפילו מחמת עבודה או שכירות, ומתעכבים מלשלמו, נוהגים איסורי ריבית. ולכן אסור להודות למטפלת על נדיבות לבה בהמתנה למשכורות, ויש להכין פתק חדש ולהודות על "הכל" ולהשמיט את ענין איחור המשכורות. ואם בפורים עצמו יש להם חוב למטפלת שעדיין לא שולם, יש להזהר לא להוסיף על המשלוח מנות משום כך, ומותר לתת רק כפי הרגילות שהיו נותנים למטפלת בלי החוב. עוד יש להזכיר את חומרת המצוה לשלם שכר פועל בזמן ולא להשהות שכר שכיר.

שאלה: גברת שלומיאלי במשך השנה מתעכבת מלשלם למטפלת בזמן. פעמים היא מעכבת את המשכורת בשבוע ופעמים אפילו ביותר מזה. בהגיע יום הפורים הכינה הגברת משלוח מנות יפה וצירפה פתק וכו' בו היא מודה למטפלת היקרה על המסירות והטירחה, ועל... ההתחשבות וההמתנה למשכורת המתאחרת... ועל "הכל" תודה רבה! רבה! רבה!

לפני ששלחה את המשלוח ראה בעלה את הפתק ואמר לה שיש איסור להודות על המתנת השכר. שאלה אותו: "הרי המטפלת לא מלוה, אלא בסך הכל אנו מאחרים את מה שמגיע לה וע"ז אני מתנצלת ומודה?". האם הדבר מותר?

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק. עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **שלמה לוינשטיין** שליט"א
הרצאות ושיעורים מיוחדים על פורים

שלוחה 7/2

הרב **אהרן טוסיג** שליט"א
הרצאות ושיעורים מיוחדים על פורים

שלוחה 7/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוחת בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הר' **שלום יננס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר להאמין ללשון הרע שנשמע מפי שיכור?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

כל התנאים הדרושים כדי שייחשב מסיח לפי תומו, יבין שכמעט קשה למצוא מסיח לפי תומו לדינא. ואם כי שלושת הדוגמאות דלעיל, הנידונות בספר 'מענה לשון' (להגר"מ לוי, ח"ה עמ' לד) נחשבות לכאורה למסיח לפי תומו, אמנם החפץ חיים כותב שעל פי דין יש ספק גדול ועצום האם מותר להאמין בלב לדבריו של מסיח לפי תומו, ועל כן השומר נפשו ירחק מזה.

ובנוסף, כל הספק הוא כאשר מדובר בעובדה גמורה, אך בדברים שאפילו אם הם אמת יש מקום לדון לכף זכות, או דברים שקשורים למידות, או שלילת המעלות, בוודאי אסור לקבל מהמספר ולהחליט בלבו לגנאי על חברו.

האם שיכור המספר דברי לשון הרע מתוך שכרותו, וניכר שאינו מדבר בדעת ומחשבה כלל - מותר להאמין לו? המדבר לשון הרע בהשפעת היפנוזה - האם מותר לשומע לקבל את הדברים? המספר לחברו שפלוני אמר עליו מילים מסוימות בשפה זרה שהמספר אינו מכיר, והשומע מכיר את השפה ומבין שנאמרו דברי חירוף וגידוף כלפיו - האם מותר לו להאמין לדברים? הסעיפים הנלמדים בימים אלו עוסקים בדיני קבלת לשון הרע באופנים שונים שבהם יש סיבה לכאורה לקבל את הדברים - ואחד מהם הוא, כאשר המספר מסיח את הדברים לפי תומו (כלל ז סעיף ט'). ה'חפץ חיים' מבאר באריכות מהו הגדר של 'מסיח לפי תומו', וכותב בסוף דבריו שכאשר יראה הקורא את